

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2018

Landstingets Folkrörelsestipendium 2018 tilldelades Föreningarsarkivet i Värmland

V ordf Åse Gustafsson och arkivchef Berith Sande tog emot utmärkelsen för arkivets räkning. Här ses f v Åse Gustafsson, arkivarie Åsa Vålvik, ekonomiass. Monica Gustafsson och arkivchefen, direkt efter prisutdelningen. En verklig höjdpunkt för arkivet!

Foto: Anita Stjernlöf-Lund.

Föreningarsarkivet i Värmland

Postadress
Box 162
651 05 KARLSTAD

Besöksadress
Arkivcentrum
Hööksgatan 2

Telefon
054-701 11 77
Telefax
054-15 76 20

E-postadress
fa@arkivcentrumvarmland.se

PlusGiro
375675-6
Bankgiro
614-0271

Organisationsnr
873200-0362

FÖRENINGSSARKIVET I VÄRMLAND

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 2018

INNEHÅLL	SID
Landstingets Folkrörelsestipendium 2018	3
Styrelse och övriga förtroendevalda	3
Mötesverksamhet	4
Medlemmar och kunder samt kontakter med dessa	4
Medlems/kundkontakter	4
Föreningsträffar, besök, rådgivning	4
Lokaler och samverkan	5
Arkivcentrum Värmland 20 år och Arkivsverige 400 år	5
Arkivcentrum Värmland	5
Samverkansfrågor	6
Arkivdepå i Zakrisdal	7
Övrig samverkan samt styrelserepresentation	7
Ekonomi	8
Allmänt	8
Bokslut för 2018	8
Samverkansmodellen	9
Personal	9
Kompetensutveckling och personalvårdande insatser	10
Depåverksamhet	10
Leveranser	10
Registrerings- och förteckningsarbetet	11
Information, forskarservice	12
Allmänt	12
Forskarservice i samverkan	12
Forskningssiffror med kommentarer	12
Föreningssarkiven och forskningen 2018	13
Arkivens Dag	15
Arkivpedagogiska insatser	15
Övriga externa kontakter och arrangemang	16
Utbildning, kursverksamhet	17
Information, mediakontakter, publicering	17
Slutord	17
Medlemsorganisationer 2018-12-31 (Bilaga 1)	19
Resultat- och balansräkning 2018 (Bilaga 2)	21
Statistik 2014-2018 (Bilaga 3)	24
Revisionsberättelse 2018 (Bilaga 4)	25

VERKSAMHETSBERÄTTELSE för 2018

Landstingets Folkrörelsestipendium 2018

Den 10 oktober delades Landstingets Folkrörelsestipendium för 2018 ut till Föreningarsarkivet i Värmland. Landstingsrådet Gert Ohlsson överlämnade stipendiet till vice ordförande Åse Gustafsson och arkivchefen vid Landstingsmötet i Karlstad. Det var mycket överraskande och samtidigt oerhört glädjande att arkivet erhöll utmärkelsen. Stipendiet utgjordes av en penningssumma på 50 000 kronor, en summa som kommer väl till pass under arkivets 70-årsaktiviteter under 2019. I en kortversion av motiveringen står följande:

"för att arkivet med stor kunskap och starkt engagemang bidrar till att bevara och lyfta fram det värmländska föreningslivets historia"

Efter decennier av idogt arbete för att säkra källorna som synliggör de ideella föreningarnas viktiga samhällsinsatser, mottog styrelsen med tacksamhet och stolthet detta bevis på erkännande och uppskattning.

Bakgrund

Föreningarsarkivet i Värmland är sedan 1949 *centralarkiv för de ideella föreningarna* i länet. Arkiven har samlat in, bevarat, vårdat och gjort arkiv efter tusentals värmländska föreningar tillgängliga för föreningarna själva och för olika forskningsinriktningar. I dagsläget förvarar arkivet drygt 7 200 föreningsarkiv från hela länet. Arkivet är i sig en ideell förening som består av ideella föreningar från alla grenar av organisationslivet. Vid årsskiftet 2018/2019 var 181 organisationer medlemmar. Medlemsorganisationerna erhåller preciserad arkivservice. Detsamma gäller hundratals aktiva/levande föreningar som deponerar sina handlingar och väljer ett kundförhållande till arkivet. *Trygg förvaring, registrering, detaljförteckning, rådgivning och utbildning i arkivfrågor* är tjänster som ingår i arkivets utbud. Arkivet arbetar intensivt med att motivera organisationerna att bevara sina arkiv eftersom de lagstadgade kraven är närmast försumbara. Föreningslivets dokumentation innehåller viktiga pusselbitar till samhällsutvecklingen över tid och behövs för en allsidig bild av vårt samhälle. Föreningarsarkivet finns där som en garanti för insamlingsarbete och långtidsbevarande och för att forskningen om civilsamhället ska tryggas. Att stimulera användningen av föreningsarkiven i olika typer av forskning är en av arkivets basuppgifter. Det innebär bl a att locka uppsatsskrivande studenter, hembygdsvetare, släktforskare/personhistoriker, yrkesforskare m fl. Föreningarsarkiven erbjuder oerhört goda forskningsmöjligheter och är en guldgruva för forskningsintresserade både inom och utom länet.

Arkivets styrelse

Sten Fransson, Arvika, ordförande
Åse Gustafsson, Karlstad, v ordförande
Elsa Hallbäck, Kristinehamn
Elvy Hansson, Grums
Lena Hassellund, Kil
Viola Jansson, Karlstad
Leif Spännar, Grums
Jan-Anders Bjursbo, Karlstad (suppleant)
Stig Emilsson, Deje (suppleant)
Urban Lavén, Storfors (suppleant)
Fredrik Persson, Karlstad (suppleant)
Ruth Mofjell, Forshaga, hedersledamot

Mandattiden utgår

2019
2019
2020
2020
2019
2020
2019
2019
2019
2019
2019

Revisorer

Kent Wallin, Kil
Thorsten Born, Hammarö
Anna-Karin Berglund, Ekshärad (suppleant)
Per Nilsson, Töcksfors (suppleant)

2019
2019
2019
2019

Valberedning

Christer Alnebratt, Karlstad
Lena Fjellborg, Kristinehamn
Peter Olausson, Värmlands Nysäter (sammankallande)

2019
2019
2019

Mötesverksamhet

Årsmötet hölls i Arkivcentrum den 3 maj. Innan mötet intervjuade idrottshistorikern Anders Ajaxson basketlegenden, numera ordföranden i Värmlands Idrottsförbund, Kicki Johansson, om hennes karriär och uppdraget hon har idag. Drygt 35 personer deltog.

Styrelsen består av 7 ordinarie ledamöter och 4 suppleanter.

Styrelsen har sammanträtt vid fyra tillfällen under året.

Arbetsutskottet har bestått av ordförande Sten Fransson, v ordförande Åse Gustafsson, Viola Jansson och Leif Spännar (ersättare).

Arkivchefen är föredragande och adjungerad sekreterare i styrelse och arbetsutskott.

Medlemmar och kunder samt kontakter med dessa

Alla ideella föreningar i länet kan söka medlemskap i Föreningarsarkivet i Värmland. Som medlemsorganisation har man ett antal förmåner. Det rör sig om en (1) avgiftsfri hyllmeter, prioritering vid rådgivning, leveranser och registrerings/förteckningsinsatser. Medlemmarna får dessutom inflytande över arkivverksamheten. Man kan lägga förslag till års- och medlemsmöten samt nominera ledamöter till styrelsen. Under 2018 var *medlemsavgifterna* oförändrade, 1 200 kronor för distriktsorganisationer/motsvarande och 400 kronor för lokala föreningar. Samtliga aktiva/levande organisationer betalade en årlig *serviceavgift* på 150 kronor per hyllmeter för deponerat arkivmaterial. Serviceavgiften inbegriper säker förvaring, godkända förvaringsmedel, registerhållning, hjälp med återsökning av uppgifter, gallringsbevakning och bortforsling av utgallrat arkivmaterial. Vid arkivleveranser debiteras en *leveransavgift* på 250 kronor per tillfälle. Avgiften avser insatsen som personalen gör i samband med leveranstillfället (registerföring, inventering/grovgenomgång av handlingarna, uppställning i hyllutrymme, kvittering). Den första grovgenomgången (kopplad till rensning/gallring av överflödigt material) görs alltid. Arkivet vill undvika att oviktiga handlingar belamrar hyllutrymme i onödan. En noggrann kontroll då handlingarna kommer till arkivet lönar sig i längden. Inte minst för att man får överblick över leveranserna tills de blir detaljförtecknade.

I **bilaga 1** redovisas de 181 organisationer/föreningar som var medlemmar i arkivföreningen vid årsskiftet 2018/2019. Under 2018 anslöt sig ingen ny medlemsorganisation. Däremot avslutade Värmlands Polisförening sitt medlemskap.

Medlems/kundkontakter

Organisationernas arkivvård bygger på frivillighet. Därför har arkivet en nyckelroll att informera föreningslivet om att deras källmaterial är intressant ur ett samhällsperspektiv. Personalen strävar efter en dialog med föreningarna som bygger på förståelse och respekt. Det innebär ibland att motivera bevarande då föreningsfolk betraktar kostnader för arkivering som slöseri med föreningens begränsade medel. Då behövs välformulerade argument för att övertyga föreningarna om att deras handlingar är bevaransvärda. De flesta gånger når personalen framgång och föreningsrepresentanterna tar till sig att *föreningens historia* är viktig.

Föreningarsarkivet ger råd om arkivhantering per telefon och via e-post, genom skriftlig information och i vissa fall vid besök hos organisationerna. Även via arkivets hemsida ges en del enkla, användbara tips om arkivering. Är det tal om större leveranser vill arkivpersonalen gärna besöka organisationen och ge riktlinjer på plats. Det är en väl beprövad arbetsmetod med bestämt syfte. Föreningarsarkivet vill undvika att få in gallringsbara handlingar, eftersom hyllutrymmena i våra depåer krymper betänkligt. Grundsytet med arkivering är ju dessutom att bevara handlingar med *långsiktig* intresse. För att poängtera detta debiterar arkivet en betydligt högre hyllmeteravgift för gallringsbara bokföringsunderlag.

Föreningsträffar, besök, rådgivning

Den 4 oktober anordnades föreningsträff i Arkivcentrum med drygt 20-talet organisationer på plats. Deltagarna fick enkla råd och tips om arkivering och information om gällande leveransrutiner. Samtidigt lyftes vad arkivservicen innebär, kort sagt vad får man för pengarna. En viktig punkt på programmet var att behandla problematiken med dagens IT-baserade information. Bevarande- och hanteringsfrågor rörande samtidens digitala föreningsdokumentation är en komplex framtidsfråga. Olika lagringsmedier, molntjänster och

annat som föreningarna nyttjar för sin verksamhetsinformation, kräver ständig uppmärksamhet och även investeringar för att kunna leva vidare. I dagsläget har tyvärr Föreningarsarkivet ingen teknisk möjlighet att ta emot digitala leveranser. De viktigaste handlingarna måste fortsatt arkiveras i pappersform. Informationsträffar av det här slaget för att nå föreningsfunktionärer med arkivansvar behövs regelbundet. Det är en kategori som det är stor omsättning bland vilket arkivpersonalen vet av erfarenhet.

Följande organisationer har fått rådgivning om arkivhantering, leveransrutiner mm. Vissa har kommit till Arkivcentrum, medan andra besökts på "hemmaplan".

Föreningen Norden, Arvika

Villaägarna; Hammarö

Miljöpartiet i Värmland

Brunskogs Vägsamfälligheter

PRO Frykerud

Stora Kils hembygdsförening

Kristinehamns Idrottshistoriska förening

Rudskoga Pensionärsförening

Funktionsrätt Värmland

SPF Värmland

Ett samarbete utöver det vanliga har arkivet haft med Ossian Ernvik, Broängskyrkan i Kristinehamn. Arkivprojektet startade redan i slutet av 2017, då Ernvik inledde ett omfattande arbete med att ordna upp arkivet efter de tre frikyrkoförsamlingarna på orten. Det gällde Baptisterna, Metodisterna och Missionsförsamlingen som numera gått samman till en församling, Broängskyrkan inom Equmeniasamfundet. Under 2018 har arkivchefen vid flera tillfällen besökt Ernvik i hans arkivmiljö. Förutom att få råd och tips under arbetet har hjälpen också bestått i leveranser av (återanvända) arkivkartonger. Och sådana har det verkligen behövts, allteftersom arkivet blivit genomgången och registrerat. Närmare 100 arkivboxar har arbetet resulterat i samt ett antal inbundna volymer som är lämpade att stå för sig själva. Syftet med denna insats har varit att Broängskyrkan ska kunna leverera sitt arkiv genomgången/registrerat så att det är sökbart. Föreningarsarkivet kan således uppfylla tillgänglighetskravet omgående innan ett slutförteckningsarbete vidtar. Ernviks arbetsinsats är mer än föredömlig och arkivet från Broängskyrkan levereras i januari 2019.

Lokaler och samverkan

Arkivcentrum Värmland 20 år och Arkivsverige 400 år

Eftersom 2018 hade utnämnts till Arkivår var det väldigt passande att kunna fira *Arkivcentrums 20-årsjubileum* den 14 juni. Institutionerna i samarbetet hade valt att lyfta en aktuell problematik, alltså var temat för dagen "*I en tid av alternativa fakta*". Dagen till ära pryddes tornfasaden av två vepor, en röd och en blå, med budskapet "Arkivcentrum 20 år" resp "Arkivsverige 400 år". Veporna fanns kvar vid Arkivens Dag och resten av året.

Riksarkivarie Karin Åström Iko fanns på plats och berättade om arkivsektorns olika aktiviteter under Arkivåret 2018. Publiken fick också höra historieprofessorn Arne Jarrick, Stockholm, behandla fenomenet alternativa fakta. Konferencier under eftermiddagen var, komikern Malte Hallqvist, Kil. Värmländsk folkmusik och filmvisning med den arkivpedagogiska satsningen "Tidsresan" förekom också. Regionrådet Stina Höök talade om den idealiska arkivsituation vi har i Värmland med vårt Arkivcentrum. Tyvärr fanns inte pressen på plats för att bevaka vår jubileumssatsning, så genomslaget blev inte optimalt. Ändå hade drygt 100 personer från olika myndigheter, föreningar, arkiv i länet m fl hörsammat inbjudan. Våra arkivgrannar från det jämgamla ArkivCentrum i Örebro län deltog vid vår jubileumsdag.

I forskarsalen, där evenemanget gick av stapeln, hade Föreningarsarkivet dekorerat med ett dussin färgsprakande fanor. Arkivchefen bidrog till programmet med en kort historisk resumé från inflyttningen 1998 och framåt. Annika Eriksson, iklädd Nyskogadräkt, medverkade med information om dagsprogrammet. Jubileumsdagen avslutades med rundvandring i magasinerna, presentation av bokbinderiet samt filmvisning. Värmlands Släktforskarförening, arkivens samarbetspartner i Arkivcentrum sedan många år, fanns på plats med en släktforskningshörna. Jubileumsdagen blev både välbesökt och uppskattad.

Arkivcentrum Värmland

Föreningarsarkivet i Värmland finns i Arkivcentrum Värmland i Karlstad tillsammans med Värmlandsarkiv, landsarkiv i Värmlands län och Landstingsarkivet. Karlstads kommunarkiv samverkar också i forskarservice och utåtriktade aktiviteter, men har kontorslokaler och arkiv i

Bibliotekshuset. Arkivcentrum Värmland är välutrustat och erbjuder besökarna hög servicenivå. Huset innehåller forskarexpedition med forskarsal, arkivmagasin samt kanslier för resp verksamhet. Under 2018 har arbetsbord och datorer i forskarsalen bytts ut och numera finns 20 forskarplatser där, de flesta med datortillgång. I Edbergssalen, som används för föreläsningar, undervisning, möten m m, finns 65 platser i biosittning. Högst upp i huset, med en fantastisk utsikt över Karlstad, finner man Almqvistsalen. Där ryms 65 personer i en fin cafémiljö. Salen är utrustad med projektor och duk, så den är väl lämpad för informationer och möten. Arkivcentrumhuset inrymmer också grupprum, sammanträdesrum och ett pausrum för besökarna. Sedan ett par år tillbaka visas konst och konsthantverk i pausrummet på plan 3. Under 2018 ställde möbelbildhuggaren Marita Olsson, Arvika, slöjdekonsulenten Carina Olsson och konstnärerna Suzanne Lindell, John Lundqvist och Nino Ramsby ut i lokalen. Denna verksamhet är uppskattad av både besökare och personal. Arkivcentrum är fortsatt en utomordentligt fin träffpunkt för möten, föreläsningar och konferenser mm.

De fyra arkiven samarbetar om forskarservicen och delar på expeditionstjänstgöringen enligt överenskomna principer. Under 2018 minskades öppethållandet på måndagar och fredagar. Det är bl a ett resultat av att allt fler väljer att sitta i sin hemmiljö och forska i traditionella släktforskningskällor via Internet. Sen många år tillbaka är Värmlands Släktforskarförening aktiv part i Arkivcentrumsamarbetet. En jourhavande släktforskare finns i forskarsalen torsdagar kl 16-19. Då kan intresserade få nybörjarhjälp och svar på allsköns släkterelaterade frågor. Även i programverksamheten tar Släktforskarföreningen aktiv del och medverkar i hög grad till att locka besökare till huset.

Efter att datorparken i forskarsalen bytts ut under hösten fick Värmlandsarkiv (i realiteten Arkivcentrum) tillgång till de statliga arkivens forskarplattform. Det innebär att alla besökare har fri tillgång till ett rikt utbud av digitaliserad arkivinformation i forskarsalen. En TV-skärm/monitor som införskaffats för att visa information i forskarexpeditionen var i full drift till Arkivens Dag. Information om öppettider, programpunkter i huset och annat som är på gång visas för besökarna.

Föreningensarkivet har ett närarkiv i Arkivcentrum där nya leveranser placeras. Eftersom inflödet är rikligt är magasinet på c a 900 hyllmeter som regel i det närmaste fullt utnyttjat. Förutom nyinkomna arkiv förvaras den ofta efterfrågade Linus Brodins samling och visst visningsmaterial permanent i detta arkivutrymme.

Samverkansfrågor

Arkivcentrums *samordningsgrupp* består av den verksamhetsansvarige från resp institution och gruppen tar upp en rad olika gemensamma frågor. Ordförandeposten och sekreterarskapet roterar och gruppen träffas varje månad utom under semesterperioden. I Samordningsgruppen väcks frågor om olika gemensamma satsningar som gemensamma arrangemang, programverksamhet, profilerings/policyfrågor, personalutbildningar, lokalfrågor, tillgänglighetsfrågor, lokalerna i Zakrisdalsdepån etc. I vissa fall adjungeras annan personal med specialkunskaper i vissa frågor för att informera eller ge ett bredare beslutsunderlag. Under 2018 lade Samordningsgruppen en hel del tid på planeringen av Arkivåret. Gruppen ansvarade för Jubileumsdagen den 14 juni och i viss mån Arkivens Dag.

Arkivcentrum har en särskild *expeditionsgrupp* som hanterar frågor med koppling till forskarservice och expeditionstjänst. Vanligen har gruppen fyra möten per år och diskuterar olika nyheter och förbättringar. Ett huvudmål med gruppens arbete är att Arkivcentrum ska erbjuda *jämn och god kvalitet* i den gemensamma forskarservicen. En viktig uppgift är att föreslå utbildningstillfällen för personal som tjänstgör i forskarexpeditionen. Internutbildningen är ett viktigt redskap i samarbetet.

Den gemensamma hemsidan www.arkivcentrumvarmland.se innehåller basfakta om öppettider, arrangemang i huset etc. Sidan uppfyller den standard som Kulturrådet stipulerar för att Arkivcentrum ska uppfylla tillgänglighetskraven. Fr o m våren 2018 är informationen på hemsidan översatt till engelska, vilket förstärker tillgängligheten.

Programverksamhet i samverkan

Under perioden 2015-2018 har arkiven och Värmlands Släktforskarförening samverkat om en bred och mycket välbesökt programverksamhet i Arkivcentrum. Att döma av besökstalen finns

ett uppenbart intresse för de föreläsningar och andra arrangemang som anordnas. Inte minst aktiviteter som riktas till den yngre generationen under skolloven lockar många. Bokbinderiet är en stor attraktion. Där får man jobba praktiskt och lära sig tillverka olika produkter i vackra papperskvaliteter. På höstlovet 2018 introducerades en aktivitet kallad "Detektiv i arkivet". Ett 50-tal barn med föräldrar deltog och letade ledtrådar i Arkivcentrum. Det pedagogiska syftet med aktiviteten var att visa, *i arkivet söker man (och finner) ledtrådar*. Förhoppningsvis återkommer detektivinslaget 2019.

Under 2018 var det Karlstads kommunarkiv som hade huvudansvaret för programläggning och logistiken kring tryckning av program och affischer. Lisa-Marie Monsén, Värmlandsarkiv, svarade för den grafiska utformningen. Föreningensarkivet har deltagit i marknadsföringen av programutbudet på bästa möjliga sätt. Det är ju viktigt att det kommer åhörare när man erbjuder intressanta föreläsningar mm. Marknadsföringen bygger mycket på lågbudgetfilosofi. Riktade mailutskick, hemsidor och Facebook-sidor, evenemangsdata-baser och gratisplats i tidningarnas "vad händer i veckan" är kanaler som vanligen används. Program och månadsaffischer distribueras ut i länet genom Karlstads Kultur- och fritidsförvaltnings försorg, mot betalning förstås.

Under 2018 besökte 1 254 personer de olika program som erbjöds i Arkivcentrum, en ökning med 280 besökare från 2017. Observera att besökarna under jubileumsdagen inte är med i denna siffra. Förutom att arrangera utfrågningen av Kicki Johansson i samband med årsmötet svarade Föreningensarkivet för en föreläsning om en remarkabel kvinna. Den 6 december presenterade universitetslektor Margareta Wallin Wiktorin "Anna Sahlström – en modern kvinna inom konstens värld". Drygt 40 åhörare fick höra om denna ofövägna kvinna från Utterbyn, som blev konstnär i början av 1900-talet. Hon var bland pionjärerna i landet inom genren träsnitt. Efter föreläsningen bjöd arkivet på glögg och pepparkakor.

Arkivdepå i Zakrisdal

Föreningensarkivets slutförvaring finns i bergmagasin i stadsdelen Zakrisdal. Även Värmlandsarkiv och Karlstads kommunarkiv har stora utrymmen i berggrummen i f d ammunitionsfabriken. Tyvärr är det mesta av hyllutrymmet som arkivet disponerar, ca 3 000 hyllmeter, i det närmaste fullbelagt. Föreningensarkivet har inte personal fast stationerad i berget. Däremot görs regelbundna hämtningar av material därifrån. Det gäller t ex beställningar av handlingarna som ska studeras i Arkivcentrums forskarsal. Hämtningarna kombineras med arbetspass för att ställa detaljförtecknade/nya arkiv på plats i magasinet. I bergdepån finns ett personalutrymme som nyligen renoverats. Vidare en uppvärmd friggebod (Zakristorpet), som personal från alla tre arkiven kan arbeta i vid behov. I Zakristorpet finns dessutom bredbandskommunikation. Värmlandsarkivs tjänstefordon fraktar arkivmaterial mellan Arkivcentrum och slutarkivet i Zakrisdal och vice versa. Föreningensarkivets personal är behjälplig vid lastning och lossning.

Bröderna Wingefors, nya ägare av berggrummen i Zakrisdal, har även under 2018 jobbat med förbättringar av miljön i bergmagasinen. Frågan om utbyggnad av magasin-kapaciteten i Zakrisdal har däremot inte kommit närmare en lösning under året. Förmodligen beror det på omorganisationen med sammanläggning av Region Värmland och Landstinget till den nya Region Värmland fr o m 1 januari 2019. Säkerligen undviker man att fatta viktiga investeringsbeslut alldeles innan sammanslagningen. Fortfarande hyr Föreningensarkivet vissa hyllmetrar i Karlstads kommunarkivs magasin. Från halvårsskiftet 2018 rör det sig endast om 40 hyllmeter. Det är viktigt att notera att bristen på utrymme kan bli en hämmande effekt på Föreningensarkivets leveranser/insamlingsarbete.

Den 15 augusti deltog arkiven i Karlstads Kultur- och fritidsförvaltnings aktivitet "Upptäck Karlstad" för tolfte året i rad. Visningen i Zakrisdal lockade återigen rekordpublik, hela 44 personer. Naturligtvis är det väl värt att ha en kvällsaktivitet då många vill se magasinerna.

Övrig samverkan samt styrelserepresentation

Föreningensarkivet i Värmland är medlem i och deltar aktivt i olika sammanslutningar m m.

- Föreningensarkivet representeras av arkivchefen i *Föreningen Värmlandsarkivs styrelse*
- Föreningensarkivet är medlem i *Föreningen Bergslagsarkiv (FBA)*, som sedan 1989 ger ut tidskriften *Bergslagshistoria*. Bergslagsarkiv anordnar årligen seminarier och studieresor med anknytning till Bergslagsområdet. I slutet av maj genomfördes årsmöte med exkursion i Flen

med omnejd. Dessutom hölls ett höstseminarium i Kopparberg om arkitekturen vid gruvor och industrier. Bl a ingick bestigning av gruvlavar i programmet. Arkivchefen är ledamot i Bergslagsarkivs styrelse.

- *Nätverket för Karlstads historia* syftar till att stimulera forskning och utgivning om Karlstad. Historieprofessor emeritus Bengt Shüllerqvist är ordförande i nätverket. Arkivchefen ingår i nätverket sedan starten. I övrigt finns representanter för bibliotek, museum, universitetet, kommunen, länsstyrelsen, hembygdsintressen samt vissa resurspersoner i nätverket. I april arrangerades "Karlstadsdagen" i Bibliotekshuset med en rad intressanta föreläsningar. Under 2018 lades mycket kraft på att fylla nätverkets hemsida med intressanta texter om Karlstads historia. Arkivchefen finns med redaktionen som jobbar med texterna till hemsidan. Adressen är www.karlstad.se/karlstadshistoria
- Arkivarie Åsa Vålvik är Arkivcentrums kontaktperson i redaktionsgruppen för Värmlands Släktforskarförenings tidskrift *VärmlandsAnor*.
- Föreningensarkivet är bland stiftarna av *Föreningen Värmländsk Kultur* och medlem i *Föreningen Värmlandslitteratur*
- Arkivet ingår i *Föreningen Enskilda arkiv i Mellansverige* (FEAM). Föreningens medlemmar är arkiv i Bergslagsområdet (m o), som bevarar enskilda arkiv. Ordförandeskapet roterar mellan de deltagande arkiven och Sörmland har fått den uppgiften. Arkivarie Åsa Vålvik och arkivchefen är Föreningensarkivets representanter i FEAM och deltog i ett par av träffarna under året
- Föreningensarkivets branschorganisation under många år, Folkörelsernas Arkivförbund (FA) gick under 2018 samman med Näringslivsarkivets förening (NAF). Tillsammans blev man intresseorganisationen *Svenska Arkivförbundet*. Arkivarie Åsa Vålvik deltog vid det "historiska" mötet i Stockholm i maj.

Ekonomi

Allmänt

Föreningensarkivets verksamhet finansieras genom medlemsavgifter, serviceavgifter, leveransavgifter, intäkter från vissa utbildningsinsatser samt med offentliga medel. Karlstads kommun, Region Värmland och Kulturrådet (statsbidrag via Regionen i den så kallade Samverkansmodellen) är de största bidragsgivarna. Karlstads kommun och Region Värmland svarar dessutom för större delen av arkivets hyra i Arkivcentrum Värmland enligt en överenskommen fördelning.

Föreningensarkivet har glädjande nog erhållit fortsatt ekonomiskt stöd från samtliga kommuner i Värmland under 2018. Föreningensarkivet debiterar en serviceavgift på 50 öre per innevånare från respektive Värmlandskommun. Under 2018 uppgick intäkterna från kommunerna (exklusive Karlstad) till *94 542 kronor*, en ökning på 58 kronor sen året innan. Intäkterna från kommunerna är helt oumbärliga för arkivverksamheten och har bidragit till att arkivets ekonomi blivit något stabilare. Värdkommunen Karlstad intar en särställning och ger ett större ekonomiskt stöd, bl a hyresbidrag.

Intäkterna från organisationslivet är förutsättningen för arkivet att kunna fortsätta sitt arbete som föreningslivets minne. Uppräkningarna av de offentliga stöden är obetydliga, vilket gör intäkterna från organisationerna desto viktigare. Under 2018 uppgick avgiftsintäkterna från organisationshåll till *607 350 kronor*, vilket motsvarar 25 procent av de totala intäkterna.

Arkivets ekonomihantering ser ut som följer. Ekonomiassistenten Monica Gustafsson svarar för bokföringen. Redovisningsekonom Karin Östlund, Hushållningssällskapet, hyrs in på timtid för att sköta faktureringsrutinen. Arkivarie Åsa Vålvik gör utbetalningar via Internetbanken och sköter dessutom lönerutinerna. Under året har Åsa även fått rollen som deklaraansvarig visavi Skattemyndigheten och en likartad roll gentemot Arbetsförmedlingen. Det innebär att fler rutiner kan klaras av elektroniskt.

Bokslut för 2018

Resultat- och balansrapporten för år 2018 finns som **bilaga 2**.

Under 2018 blev intäkterna nästan 136 000 kronor högre än föregående år. I princip är det lönebidraget från Arbetsförmedlingen som lett till den positiva intäktssiffran. Bidraget var

nämligen 120 000 kronor högre än 2017. I och för sig måste man samtidigt väga in att anställningen ifråga ökat de totala personalkostnaderna.

Intäkterna från huvudfinansiärerna Region Värmland och Karlstads kommun ökade marginellt. En hyreshöjning på 11 000 kronor samt 4 500 kronor högre bevakningskostnad medförde att knappt 10 000 kronor av ökningen återstod till drift och övrig verksamhet. Det är en mycket besvärlig situation för arkivet. Samtidigt kan konstateras att intäkterna från serviceavgifter minskat med närmare 15 000 kronor, en post som annars brukat kompensera för den svaga utvecklingen av de offentliga bidragen. Minskningen beror bl a på att gallringen i de bokföringsunderlag som ingår i organisationernas arkiv intensifierats. I det ligger emellertid en mer långsiktig vinst, eftersom arkivet kan ta emot fler föreningsarkiv och därmed få fler betalande kunder.

När det gäller kostnadssidan har inga investeringar gjorts under året. I likhet med tidigare år har en extrem sparsamhet tillämpats. Exempelvis är de externa kostnaderna 15 000 kronor lägre än 2017. Ökade lönekostnader p g a den årliga lönerörelsen är förstås ofrånkomliga. Under 2018 har arkivet dessutom haft en extra halvtidstjänst för att effektivisera registreringsarbetet. Den reella ökningen av lönekostnadssidan gentemot föregående år är lite drygt 34 000 kronor, vilket ändå får sägas vara en måttlig ökning.

Av fonderade medel gällande Projekt Communicare förbrukades 20 250 kronor under året. 86 750 kronor är fortsatt avsatta för detta ändamål.

I balansräkning framgår att avsatta medel har ökat till 124 985 kronor. Styrelsen beslutade nämligen avsätta de 50 000 kronor som erhöles i stipendiemedel från Landstinget. Tanken var att summan inte enbart ska ses som en driftsintäkt, utan öronmärkas för marknadsföringsåtgärder (hemsidesarbete, trycksaksframställning, etc).

Efter ett verksamhetsår med en stramt hållen ekonomi uppvisar bokslutet ett plusresultat för 2018. Styrelsen föreslår att årets överskott på 66 525,82 kronor föres i ny räkning.

Samverkansmodellen

För sjätte verksamhetsåret i rad ingår Föreningsarkivet i Värmland i Samverkansmodellen. Det innebär att statsbidraget kanaliseras via Kulturrådet och överlämnas till Region Värmland för fördelning. Tioalet institutioner/verksamheter inom det värmländska kulturlivet (ex Wermland Opera, Värmlands museum, Västanå teater) ingår i denna modell för medelsfördelning. Vissa av dessa erhåller tiotals miljoner kronor, medan de enskilda arkiven (Föreningsarkivet och Värmlands Företagshistoria) sammanlagt erhöles 463 000 kronor under 2018. En sorgligt låg tilldelning för en sektor som har det svårt med finansieringen. För att komma ifråga för statsbidrag måste Föreningsarkivets aktiviteter finnas med i den *regionala kulturplanen*, som f n omfattar åren 2017-2020. För vart ett av åren utarbetas också en utvecklingsplan, den senaste för 2019. Föreningsarkivet har dessutom ett avtal med Region Värmland som ställer ganska långtgående krav på arkivet. Sammantaget är de externa kraven för att komma ifråga för bidragsgivning närmast oöverstigligen för en institution med så begränsade resurser.

Under våren 2018 genomfördes en kvantitativ redovisning av arkivverksamheten till Kulturrådet. Genom strikta rutiner för arkivets interna, löpande statistikföring under verksamhetsåret fungerade redovisningen ganska smidigt. Vid flera tillfällen under 2018 deltog arkivarie Åsa Vålvik och arkivchefen i möten som anordnades av Regionens kulturavdelning. I mars var arkivcheferna på Föreningsarkivet och Värmlandsarkiv värdar för Regionens möte för samtliga inom samverkansmodellen. Det blev ett utmärkt tillfälle att informera övriga kulturverksamheter om *vad arkiven egentligen gör*. Ett antal spektakulära föreningsaffischer som visades väckte stor uppskattning. Ett par av träffarna under 2018 gällde kulturinstitutionernas samverkansmöjligheter med Karlstads universitet. Normalt handlar sittningarna för parterna inom samverkansmodellen om redovisningsrutiner, utvecklingsplaner och ofta diskuteras möjlig samverkan.

Personal

Föreningsarkivet har en liten personalgrupp som år efter år uppvisar imponerande resultat. Det framgår tydligt i den statistik om verksamheten som presenteras i bilaga 3.

Under 2018 var följande personer anställda i Föreningensarkivet i Värmland:

Annika Eriksson, arkivarie, heltidsanställd

Monica Gustafsson, ekonomiassistent, timanställd för bokföringsarbete

Anna Markusson, arkivbiträde, anställd på halvtid med tillfälligt lönebidrag

Berith Sande, arkivchef, heltidsanställd

Åsa Vålvik, arkivarie, heltidsanställd

Under perioden 22/1-23/3 hade *Jesper Kockgård*, Åmål, praktikplats och förtecknade under sin anställning ett antal Konsumföreningars arkiv.

Under hösten timanställdes *Christer Nord*, Deje, för att instruera personalen hur man lägger in information på hemsidan med hjälp av programmet Wordpress.

Nedan redovisas olika utbildningstillfällen och personalvårdande åtgärder under året. Vissa av dessa insatser har erbjudits i samverkan med de övriga arkiven i Arkivcentrum.

Kompetensutveckling och personalvårdande insatser under 2018

Claes Gejrot, Riksarkivet, *Medeltida arkiv*, 24/1 (Arkivkursen Kau)

Hela personalen

Morgan Nyberg, *Historiska kartor* (internutbildning), 5/3

Hela personalen

Information om Arkiv Digital, 7/5

Annika E, Åsa Vålvik

Enskilda arkiv och e-arkiv, Riksarkivet, Stockholm, 25/5

Åsa Vålvik

Kanonkolor och glassbomber, Bergslagsarkivs årsmöte och studiebesök i Flen m o, 30/5

Hela personalen
samt Jenny Moström

Bergslagsarkivs seminarium om *Industribyggnader*, Kopparberg, 19/9

Berith Sande

Personalbesök vid Värmlands museums *Propagandautställning*, 19/10

Hela personalen

Bemötande, internutbildning med tårtkalas efteråt, 26/10

Annika E, Åsa Vålvik

Anna Markusson har erbjudits att delta i Arkivkursen på Kau, A-nivå, på arbetstid under höstterminen.

Depåverksamhet

I **bilaga 3** presenteras statistik över arkivets depåverksamhet under 2018. Kommentarer till det detaljerade statistikmaterialet återfinns i texten nedan.

Leveranser

Under 2018 ökade antalet arkivleveranser igen efter en tillfällig nedgång under 2017. Arkivet mottog 93 arkivleveranser som innehöll 147 arkivbildare och uppmätte 52,34 hyllmeter. Av de 147 arkivbildarna var 66 helt nya arkiv medan 81 var tillägg till arkiv som arkivet förvarar sedan tidigare. 93 av de levererade arkiven deponerades och har betalande huvudman, medan 54 arkiv överlämnades som gåva och får betraktas som ägarlösa. Hela 1 197 volymer/enheter levererades under 2018. Omfånget på de arkiv som flutit in under året motsvarar i princip 2017 års inflöde. Ändå är 2018 års statistik för antal arkivbildare och mottagna volymer betydligt högre. För att hålla tillväxten i magasinerna under kontroll görs inledande grovgenomgångar vid leveranstillfället med viss gallring av icke arkivhandlingar. För att ytterligare minska ner omfånget i arkivutrymmena behövs omfattande detaljförteckningsinsatser. Det innebär ex att koncentrera halvfyllda pärmar till arkivkartonger och därmed också sänka hyllmeterkostnaden för medlemmar och kunder. Ser man närmare på leveranserna under 2018 finns en tydlig tendens. Många organisationer som arkiverar sen tidigare gjort tilläggsleveranser under året. När det gäller aktiviteterna i detaljförteckningsarbetet se nedan Registrerings- och förteckningsarbete, digitalisering.

Ett arkiv från tidig facklig verksamhet kom in från Värmlands Läkarförening. Föreningen bildades i början på 1900-talet och innehåller bl a ett unikt porträttarkiv över medlemmarna. Arkivet användes som övningsobjekt för Arkivkursen i slutet av året och då upptäcktes att även en underläkarsektion fanns med materialet.

Under 2018 lade Karlstads Lottakår ner sin verksamhet och gjorde i detta sammanhang en slutleverans av sitt innehållsrika arkiv. Förutom arkivhandlingar överlämnades Lottatillbehör som uniformer mm. Även från den nedlagda Väse Lottakår togs arkivmaterial emot.

Flera hembygdsföreningar har valt att överföra arkiv till Föreningarsarkivet under året. Man upplever att det blir säkrare förvarat och mer tillgängligt i arkivet. Säfflebygdens Hembygdsförening överlämnade sitt eget arkiv och samtidigt också 6 olika organisationers arkiv, som ex Frisksportklubben i Säffle. Från Vitsands hembygdsförening inkom ett tiotal arkivbildare. Det rörde sig bl a om Vitsands Föreläsnings- och musikförening och ett par handelsbodars arkiv. Väse Hembygdsförening, medlem i arkivet sedan 1970-talet, deponerade fotograf C J Nordenbergs omfattande glasplåtssamling, efter att den skannats.

Det har blivit allt vanligare att kommunarkiven i länet överlåter enskilda arkiv till Föreningarsarkivet. Under 2018 levererade Sunne kommunarkiv en handfull föreningsarkiv p g a utrymmesbrist i de egna lokalerna.

Socialdemokrater för Tro och Solidaritet (Broderskapsgruppen), Karlstad, överlämnade en fantastisk fana med tillhörande dokumentation. Det är den första av drygt 500 fanor i arkivets samling som med säkerhet tillverkats av den lokala firman Ekelöf & Svensson. Fanan har ett makalöst vackert broderi med Karlstadmotiv, Gamla stenbron (Östra bron) och Klarälven med domkyrkan i bakgrunden. Fanan kom in lagom för att kunna visas på Arkivens Dag.

Nedan följer ett urval av föreningsarkiv som kommit in under året mest för att visa bredden både typmässigt och geografiskt.

Flyktinghjälpen Arvika

Fryksände Baptistförsamling med underavdelningar

Deje Alpina klubb, Nedre Ullerud

Östmarks Röda Korsförening

Ulleruds Folkdanslag och Forshaga Folkdangille

Parkinson, Kristinehamn

Ålvenäs Bygdegårdsförening, Nor

Handikappföreningarna i Kil

Föreningen Folkets Hus,

Brandsbol, Gräsmark

KFUM Arvika valde att ta tillbaka sitt fina arkiv för att minska sina utgifter. Även Värmlands Polisförening återtog sitt arkiv, bl a för att skanna detsamma. I början av 2019 kom man tillbaka till Föreningarsarkivet med de äldre delarna.

Registrerings- och förteckningsarbetet

Förteckningsinsatserna under 2018 har varit imponerande sett till personalstyrkan. Under året mottogs 1 197 volymer samtidigt som 1 124 detaljförtecknades. Arkivet bemästrar i stort sett det omfattande inflödet, tack vare personal som är kompetent och motiverad för registreringsuppgifterna. 107 nya förteckningar har upprättats och i 79 äldre förteckningar har tillägg förtecknats in. Omfångsmässigt rör det sig om 41,46 hyllmeter som detaljförtecknats. Av arkiv som blivit tillgängliga kan nämnas Deje Dragspelsklubb, en rad verkstadsklubbar från Metallindustriarbetareförbundets avdelningar i Säffle och Arvika och Folkpartiavdelningar (Liberalerna) i Östvärmland.

Efter ett målmedvetet arbete under 2017-2018 har Annika Eriksson *fört projektet att förteckna samtliga Konsumföreningars arkiv i mål*. Under 2018 hade hon assistans av praktikanten Jesper Kockgård. Han förtecknade, under Annikas överinseende, 14 Konsumarkiv, mestadels från Västvärmland. Förutom konsumföreningar förtecknade Annika även 23 Kooperativa kvinnogillen från orter i hela Värmland. Dessa hade medföljt i leveransen från KF i Stockholm 2015. Numera är hela 86 konsumföreningar från länet sökbara i den Nationella arkivdatabasen (NAD). Avslutningen av Konsuminsatsen tillsammans med Annikas idoga arbete med den nedlagda organisationen *Communicare* har haft en positiv sideffekt. Föreningarsarkivet har kunnat kunda minska hyreskostnaderna under 2018. Fr o m 1 juli halverades det hyllutrymme som hyrs av Karlstads kommunarkiv och uppgår nu till 40 hyllmeter. Tidsmässigt ägnade Annika närmare en arbetsvecka åt registrering och gallring av *Communicares* arkiv. Projektet att få materialet forskningsbart pågår successivt.

Praktikanterna från universitetets arkivkurs tog sig an, tidigare nämnda Värmlands Läkarförening, Vitsands erkända sjukkasse, Sv Beklädnadsarbetareförbundet avd 36, Säffle och Säffle Sockersjukeförening. Studenterna uppskattar att kunna pröva att jobba praktiskt.

Digitalisering

Alla nya förteckningar som utarbetas liksom förteckningar som kompletteras efter tilläggsleveranser, skrivs in i databasen Visual Arkiv. Det innebär att fler och fler arkiv går att finna

i digital miljö. Det underlättar sökning både för personal och forskande allmänhet. Även under 2018 har arkivet haft extrapersonal för inskrivning av arkiven retroaktivt. Anna Markusson har jobbat halvtid med att skriva in arkivförteckningar kommun för kommun. Under året tillkom Eda, Filipstad, Storfors och Säffle kommuner. Numera återstår alltså Arvika, Forshaga (påbörjad), Karlstad och Sunne kommuner att skriva in retroaktivt. Tack vare goda medarbetare har arkivet kommit en god bit på väg för att uppfylla ambitionerna med digitalisering av sökingångarna. Under 2018 skrevs hela 5 651 volymer/enheter in i databasen Visual arkiv. Det var detaljförteckningarna för 772 arkivbildare. Vid årsskiftet 2018/2019 hade 4 104 arkivförteckningar införlivats i den Nationella Arkivdatabasen (NAD), som nås via <https://sok.riksarkivet.se/nad>. Personalen kan konstatera att folk i andra delar av landet upptäckt att det finns uppgifter om värmländska föreningsarkiv på nätet. Det speglas i förfrågningar till arkivet där man refererar till NAD.

Information, forskarservice

Allmänt

Föreningsarkivet innehåller tusentals föreningar som vi värmlänningar har engagerat oss i sedan andra halvan av 1800-talet. Föreningsarkiven är självfallet viktiga för föreningarnas egna praktiska/juridiska behov, men också för deras egen historieskrivning. Samtidigt upptäcker alltför hembygdsforskare/lokalhistoriker föreningsarkivets potential vid sina undersökningar av lokala förhållanden. På senare år har arkivet lagt energi på att locka fler släktforskare/individinriktade forskare att använda föreningsarkiven. Där finns mycket att gräva i och föreningsarkiven är verkligen "persontäta". Samarbetet med de övriga arkiven i Arkivcentrum och Värmlands Släktforskarförening är viktigt för att nå ut till allmänheten brett. Genom informationer, visningar, programverksamhet, arrangemang etc visar vi tillsammans att **arkiven är för alla**.

Forskerservice i samverkan

Som framgår under rubriken Lokaler och samverkan har Föreningsarkivet i Värmland nära samverkan med Värmlandsarkiv, Karlstads kommunarkiv och Landstingsarkivet. Det innebär löpande samverkan om forskarservice, utåtriktade aktiviteter, programverksamhet, marknadsföring av arkivbestånden etc. Den gemensamma forskarexpeditionen och forskarsalen är öppen 29 timmar måndag-fredag. Under fjolåret minskades öppethållandet med 7 timmar i veckan. Det var bl a påkallat av vikande besöksiffror. Tjänstgöringen i forskarexpeditionen sker enligt en överenskommen fördelning. Föreningsarkivet tjänstgör i forskarexpeditionen en heldag per vecka samt ett kvällspass (kl 16-19) i månaden. Även Värmlands Släktforskarförening deltar i samarbetet genom att ha en jourhavande släktforskare i forskarsalen torsdagar kl 16-19. Den jourhavande, som är en rutinerad släktforskare, hjälper nybörjare och ger råd och tips av alla de slag. I den gemensamma forskarexpeditionen finns tusentals arkivförteckningar från offentliga och enskilda verksamheter, i pappersform eller digitalt.

Sedan datorerna i forskarsalen förnyades under hösten ändrades innehållet/utbudet i dessa. Alla forskare har numera fri tillgång till de statliga arkivens forskarplattform i Arkivcentrum. Det innebär att besökare når ett rikt utbud av digital arkivinformation i forskarsalen. Föreningsarkiven är inte skannade/digitaliserade som delar av det statliga arkivmaterialet, utan tillgängliggörs i original i forskarsalen. Detsamma gäller andra enskilda arkiv som företagsarkiv, personarkiv och gårdsarkiv, men också äldre arkiv från kommuner/landsting.

Under 2018 fick Arkivcentrums forskarsal nytt möblemang och i samband med detta minskade forskarplatserna med ca hälften till 20 platser. Det kan sägas vara en anpassning till rådande besöksstryck. Som besökare har man tillgång till datorer på nästan alla forskarplatser. Men fortfarande finns ett bord som är försett med en mikrokortsläsare - sista lämningen från en snart svunnen era.

Forskningsiffror med kommentarer

Under 2018 har 2 306 personer skrivit sina namn i forskarsalens besöksloggare. Det är en lägre notering än 2017 och kan nog till viss del tillskrivas neddragningen i öppettiderna. Under 2018 har ett optiskt öga installerats vid huvudentrén till Arkivcentrum. Där har 22 379 passeringar (oavsett syfte) registrerats. Det är en metod som ex våra läns museer använder för att redovisa besöksiffror. Programverksamheten är populär och har lockat hela 1 254 personer till de olika arrangemangen. Vissa gruppbesök och de många elevbesöken från skolor i länet redovisas

dessutom på annat sätt (av Värmlandsarkiv). Den riksomfattande trenden med färre fysiska besök visar sig förstås också i Arkivcentrum Värmlands forskarsal. Det är bl a ökande digitalisering av det offentliga arkivmaterialet som är en viktig orsak. Därför blir det ännu mer angeläget att väcka intresse för spännande handlingar i olika arkiv som inte tillhör de vanligaste släktforsarkällorna. Dit hör förstås föreningsarkiven. Inte minst skulle man vilja inspirera fler hembygdsforskare att upptäcka olika arkiv hos oss. Här finns hyllmetervis med lokalhistoria, personhistoria och mycket, mycket mer.

Under 2018 togs 697 volymer fram för olika forskares räkning, varav 19 stycken lånades ut externt. Framtagningen har ökat gentemot föregående år. Våra arkiv används ex av uppsatsskrivande B- och C- studenter främst inom historieämnet vid Karlstads universitet. Det rör sig också om hembygdsforskare som jobbar med bokprojekt och släktforskare som insett att deras släktingar för det mesta går att återfinna i föreningsarkiven. Det är bredd på användarna av våra arkiv. Föreningarna studerar naturligtvis sina egna arkiv och särskilt då man tänker fira något jubileum med jämna år. Föreningsarkivet engagerar sig i den arkivpedagogiska verksamheten med målet att inspirera dagens elever, så de blir framtidens arkivkunder.

Under verksamhetsåret 2018 har personalen handlagt 358 forskarförfrågningar och andra ärenden som medfört sökning i register, förteckningar och i originalhandlingar. De ärenden som handläggs är alltifrån enkla till komplexa och ganska tidsödande. Arkivets målsättning är att besvara förfrågningarna snabbt och effektivt. Det är roligt att arkivet ofta får gott betyg för sin service av föreningsfolk och forskande allmänhet.

Föreningsarkiven och forskningen 2018

Föreningsarkivet vill på olika sätt inspirera akademiska forskare att upptäcka föreningsarkivens potential. Under en dryg tioårsperiod har arkiven i centrumsamarbetet anordnat en gemensam studentmessa för B-studenter i historia. Messan arrangeras i samverkan med historikerna vid Karlstads universitet och ofta med Värmlands museums arkiv. Den 25 januari invaderades Arkivcentrum av ett drygt 40-tal vetgiriga B-studenter på jakt efter spännande uppsatssämnen. Arkivchefen inledde med basinformation om arkiv för hela gruppen. På eftermiddagen cirkulerade studenterna mellan olika stationer i huset. På en av dessa mötte de Annika och Åsa från Föreningsarkivet utrustade med register, arkivexempel och uppsatsförslag med föreningskoppling. Under eftermiddagen träffade studenterna sina blivande handledare på plats i huset och diskuterade uppsatsidéer. Ett bra fungerande upplägg och många studenter kan redan på mäsdagen känna sig lite närmare ett ämnesval för sin uppsats.

Under 2018 informerade Föreningsarkivet vid två tillfällen lärare och studenter från språkvetenskap/svenskämnet på Karlstads universitet. Det är ett gott tecken att fler ämnen än historia upptäckt att det finns stoff för uppsatsskrivande. Man intresserade sig för brevsamlingar och det visade sig att informationen hamnat rätt. En C-student valde att skriva sin uppsats med utgångspunkt från brev som finns i IOGT Värmlands distrikts arkiv och i Mauritz Hellbergs brevsamling. Hennes studie gällde stavningsreformen i början av 1900-talet och hur den slog igenom i brevskrivningen.

Här följer en exemplifiering om hur föreningsarkiven nyttjats för studier och forskning under 2018:

Efter en föredömlig forskningsinsats kunde Liljedals Hembygdsförening lämna sin hembygdsbok till tryckning i början av året. Man överlämnade exemplar både till sitt eget arkiv och till Föreningsarkivets referensbibliotek.

Historiedoktoranden Hans Hulling har fortsatt sina studier av värmländska företag och deras varumärken under året. Ett "halvtidsseminarium" i avhandlingsarbetet började nära sig. Arkivet tillhandahåller bl a fackföreningsarkiv som underlag för studien.

I höstnumret av Värmländsk Kultur publicerade Gunvor Nyman en artikel om Wermländska Soiréesällskapet. Artikeln illustrerades med bilder som Föreningsarkivet ställt till förfogande. Det är imponerande att det snart 200-åriga sällskapet ännu är verksamt. Gunvors efterforskningar efter sällskapets protokoll gav tyvärr inget resultat.

Bengt Schüllerqvists moderna Karlstadshistorik "När Tingvalla blev stad", släpptes den 15 november. Föreningensarkivet har medverkat med viss korrekturläsning och bidragit med illustrationer. Bengt grundforskade i flera Karlstadsföreningars historia i arkivet under bokprojektet. I maj föreläste Bengt i Arkivcentrum om den modernare delen av Karlstads historia. Karlstad-boken är Värmlands museums årsbok 2018.

LOGT-NTO-logen Myran, Forshaga slutförde i princip sin forskning i den egna historien under 2018. Man kommer att ge ut forskningsresultaten i tryckt form under 2019. Föreningensarkivets hedersledamot, Ruth Mofjell, är en av logens flitiga hävdtecknare.

En av våra trägnaste forskare, Bo Johansson, Kil, har besökt Föreningensarkivet vid flera tillfällen under året. Han har kommit med grupper som sysslat med olika forskningsområden. Under året var bl a hälsobrunnar i fokus. Bo aktiverar sig i Stora Kils hembygdsförening, vars arkiv förvaras i Föreningensarkivet. Nu har man påbörjat en insats för att inventera/identifiera hembygdsföreningens digra bildmaterial.

I slutet av året kom en grupp under ledning av idrottshistorikern Anders Ajaxson till arkivet. Det gällde forskning inför en Idrottshistorisk dag i Munkfors i juli 2019. Man behövde gräva i olika arkiv för att kartlägga vissa av idrotterna på orten. Gruppens forskning fortsätter på det nya året för att man ska hinna dokumentera så många idrotter som möjligt.

Under 2018 har brevtemat kommit upp vid flera tillfällen. I april deltog Jenny Moström och arkivchefen i ett seminarium sammankallat av historikern Peter Olausson, Karlstads universitet. Vid det tillfället pejlades intresset för att sammankalla en konferens med brev som tema. I september genomfördes konferensen på Sahlströmsgården. Där fanns flera medverkande som skrivit vetenskapliga arbeten om brevväxling och brev som källor, som t ex nestorn Britt Liljewall, Göteborg. Under ett pass fick Jenny Moström, med viss assistans av arkivchefen, presentera de nyupptäckta brev som Gerda Hellberg skrivit. Där diskuterades också aspekten av att vissa vill att deras brev bränns/förstörs och inte lämnas till eftervärlden. Förhoppningar finns att brevforskning ska bli ett nytt spår för historiker framöver. Det hastar, för studenterna får allt svårare att läsa handstilar.

Demokratijubileum och kvinnohistoria

I slutet av 2017 lämnade Föreningensarkivet uppgifter till Kungliga biblioteket om material i arkivet som visar på aktiviteter för *allmän och lika rösträtt*. Det har medfört att arkivet kommit med i flera olika sammanhang under året. Ett av dessa är webbplatsen www.demokrati100.se. Arkivmaterial från rösträttsparet Gerda och Mauritz Hellberg gör Värmland intressant i detta avseende. På demokratisidan ser man under rubriken *Det privata hemmet som arena för rösträttskampen*, bilden från det som Gerda Hellberg kallar "Näbbstämman". Den visar ett tiotal av de ledande rösträttskvinnorna, församlade i paret Hellbergs Villa Skogsbrynet i Karlstad år 1907. På demokrati100.se finns förutom bilden en intervju med arkivchefen om Hellbergs insatser för rösträtt och deras spännande arkiv. Detta har lett till ett ökat intresse för arkivets rösträttsmaterial från riksplanet. Den 17 december öppnades en utställning om rösträtten i Riksdagshuset, precis hundra år efter att Riksdagen tog det första beslutet i frågan. Då fanns en nyttillverkad kopia av rösträttsstandaret som Föreningen för Kvinnans Politiska rösträtt (FKPR) i Karlstad haft på plats. Standaret finns exponerat på arkivets hemsida och hade upptäckts där. Genom att det värdefulla arkivet efter paret Hellberg blivit mer uppmärksammat nationellt önskar man innerligt att det kommer ifråga bland de arkiv som Riksbankens jubileumsfond avser att digitalisera.

Historikern och arkivstudenten Jenny Moström har bidragit till att Gerda Hellbergs roll för rösträttskampen både lokalt och nationellt, blivit mer tydlig. Maken Mauritz finns med i alla tänkbara sammanhang och har bl a efterlämnat sig 2 700 brev. Gerda däremot har oftast hamnat i bakgrunden (delvis på egen begäran), något som kvinnor alltför ofta gör. Jennys C-uppsats i historia om Gerda Hellberg som politiker och rösträttspionjär, har väckt intresse och finns som länk från Demokrati100.se. Uppsatsens titel är "*Gerda Hellberg – Ty hon hörde till dem som har sin största betydelse icke genom vad de utträttat utan genom vad de äro*".

Under 2018 lyfte Jenny Moström ytterligare kvinnohistoria i sitt uppsatsarbete för B-nivå i Arkivkunskap på Karlstads universitet. Hennes ambition med valet av ämne var att visa att det finns mängder med dold kvinnohistoria i arkiven. Det är dags att arkiven tar fasta på att

kvinnornas historia finns där och att detta görs synligt i register, inledningar till förteckningar o s v. I Jennys B-uppsats var det förutom Gerda Hellberg även Sofia Spångberg, fredsaktivist och politiker från Eda och Ellen Eriksson, politiker från Ambjörby, som lyftes fram.

Under 2018 genomfördes den performance som gruppen OTALT i Arvika arbetat med under ett par år. "Förmödrarna" var titeln och viss inspiration hade man hämtat i Föreningarsarkivet. OTALT hade nämligen *nyttillverkat ett stort antal standar och fanor* som användes vid manifestationerna med Arvikas kvinnor i blickpunkten. Arkivchefen var på plats vid en av vandringarna genom centrala Arvika och kunde konstatera att de nyttillverkade fanorna och standaren var mycket imponerande. Även texterna som hade tillkommit bl a efter arkivforskning. Det finns idéer om att samarbetet med OTALT kommer att fortsätta under arkivets jubileumsår. "Dold kvinnohistoria" blir ett framträdande tema under 2019.

Föreningarsarkiven och släktforskarna

Redan i januari 2018 arrangerades "Släktforskningens Dag" i Arkivcentrum. Sveriges släktforskarrörelse hade valt *arkiv* som årets tema med inspiration från Arkivåret förstås. Föreningarsarkivet presenterade sig och sina arkiv vid två tillfällen under dagen. 60 personer hörde arkivchefen prata varmt om föreningarsarkiven som släktforskningskälla. Åsa Vålvik fanns i forskarsalen med lämpligt åskådningsmaterial, ex matriklar, foton, register m m.

Under 2018 informerade Föreningarsarkivet kursdeltagare i släktforskning vid sex tillfällen. De flesta var från kurser inom studieförbund i Karlstad med kursveteranen Hans Olsson i ledningen. Under hösten kom även släktforskare från Kristinehamn under ledning av Gunnel Larsson på besök. De flesta informationerna genomförs tillsammans Värmlandsarkiv och i något fall med Landstingsarkivet. Det är meningsfullt att försöka inspirera släktforskare att ta steget in i föreningarsarkiven. Där finns oerhört mycket uppgifter att komplettera sitt släktträd med, information som ger mycket "kött på benen".

Vid två tillfällen under året samlade Värmlands Släktforskarförening de lokala släktforskningsgrupperna från ett halvdussin orter i länet. Arkivchefen deltog vid båda tillfällena. Det är bra att vara synlig på träffarna och knyta kontakter med de lokala släktforskningsentusiasterna. Ibland leder det till att arkivet kommer med i lokalgruppernas programverksamhet. Vi behöver göra arkivets material och möjligheter kända ute i länet och då är samverkan av det här slaget ett utmärkt sätt.

Arkivens Dag

Arkivens Dag firades den 10 november. Arkiven höll till i Arkivcentrum, vilket var rätt naturligt, eftersom Arkivcentrum 20-årsjubilerade. Temat för året "Fest och glädje" genomsyrade dagsprogrammet för vår arkivdag. De tre föredragen som erbjöds under dagen blev både välbesökta och uppskattade. Publiken i Edbergsalen fick höra Morgan Ödman samtala med Gunvor Nyman om danspalatset Sandgrund. Direkt efter öppnades en riktigt fin utställning om Sandgrund en trappa ned. Arkivkollegan Peter Olausson berättade festliga arkivminnen och sen var det dags för etnologen Britt-Marie Insulander att ge lyssnarna inblick i "Fest och firande förr och nu". 165 besökare lyssnade på de tre föredragen, en riktigt bra siffra. Släktforskarföreningen filmade dessutom föredragen. I forskarsalen spelade tjejbandet "Börjes barnbarn" och visade spelglädje så det förslog. Det bjöds också på öppet bokbinderi, släktforskarhjälp och visningar i magasinen. Arrangörerna var mycket nöjda med dagen.

Arkivpedagogiska insatser

Den arkivpedagogiska verksamheten har mer och mer utvecklats till ett permanent inslag i arkivsamarbetet. Det är Värmlandsarkiv och Föreningarsarkivet som samverkar om denna verksamhetsinriktning. Arkivpedagogen Olle Nilsson, Värmlandsarkiv, har ett huvudansvar för att aktiviteterna genomförs och han är oftast den som kommer med nya idéer till programinslag. Föreningarsarkivet är med i satsningarna på att levandegöra/dramatisera historiska händelser i tidsenliga miljöer. Tidsresorna som arkiven jobbat mycket med är enastående verktyg för att väcka intresse och historieintresse hos barn och ungdom. Dessutom erbjuder vi tematiska stadsvandringar till elever och ytterligare målgrupper. Annika Eriksson, Föreningarsarkivet, deltar i samtliga sättningar/program. Hon uppträder som husvill änkefru efter branden i Karlstad 1865, som Röda Korssyster eller Lotta i autentiska "uniformer" eller som häxanklagad kvinna från Värmlandsnäs.

Förutom Tidsresa i Mariebergsskogen och öppethållande under 5 sommarveckor i den autentiska miljön i kvarteret Almen, har en del nya aktiviteter tillkommit under 2018.

Bl a har elever från Kvarnbergsskolan fått pröva på att släcka en fejkad brand med gammaldags brandsprutor. Vilken lycka!

Under höstlovet introducerades "Detektiv i arkivet", utannonserat som ett äventyr i arkivens värld. Allt kretsade kring att finna ledtrådar och på det sättet illustrera för de unga deltagarna att i arkiven finner man ledtrådar. De ca 50 deltagarna var väldigt fiffiga och löste gåtan efter att ha fått ledtrådar på 4 stationer. Annika agerade Justina Myrin på en av stationerna och arkivchefen ledde en av de fyra grupperna på själva rundturen. Det var en jättelyckad aktivitet och man undvek spänningmomentet med spöken som figurerat tidigare år.

Annika Eriksson har medverkat vid 6 stadsvandringar under året. Vid ett av tillfällena deltog Landshövding Kenneth Johansson och personal från Länsstyrelsen. I övrigt är det skolor, föreningar och myndigheter som utnyttjat möjligheten att uppleva dramatiserad historia. Föreningensarkivet har lagt in motsvarande en arbetsvecka i verksamheten med att levandegöra arkiven för olika grupper. Det är väl använda resurser. Folk inser efter hand att arkiven innehåller mycket spännande lokal historia och man har möjligheter att forska på egen hand i arkivmaterial. Arkiven är ett spännande och tillgängligt kulturarv och i detta kulturarv ingår förstås föreningensarkiven.

Övriga externa kontakter och arrangemang

Arkivutredningens besök

Den 14 september förlade regeringens utsedde arkivutredare, biträdande riksbibliotekarien Lars Ilshammar, en av fyra regionala träffar till Arkivcentrum Värmland. Förutom Föreningensarkivet i Värmland, Karlstads kommunarkiv och Värmlandsarkiv deltog ett 15-tal statliga, kommunala och enskilda arkiv från Västra Götalandsregionen. Det var ett bra tillfälle att visa på fördelarna med Arkivcentrum Värmland. Dessutom fanns goda möjligheter att uttala sig om angelägna arkivfrågor. Enigheten var stor om att de enskilda arkiven kommer i kläm i den s k Samverkansmodellen. Föreningensarkiven i landet är de minsta utövarna av regional kultur och måste tävla om de statliga pengarna med mastodontinstitutioner. Det är som i bibelberättelsen Davids kamp mot Goliat med skillnaden att föreningensarkiven inte har en chans att hävda sig. Situationen har försämrats gentemot tidigare då kulturdepartementets bidragsgivning gick via Riksarkivets enskilda nämnd. Vid träffen framfördes att de enskilda arkiven hellre skulle ha Riksarkivet som ansvarsmyndighet. Inte minst behövs kompetens för att tackla de allt mer problematiska e-arkivfrågorna. De enskilda arkiven skulle behöva Riksarkivets stöd för att höja kunskaperna om lagring/bevarande etc av den digitala information som föreningar, företag m fl alstrar. Utredaren och hans medarbetare lyssnade och tog till sig synpunkter som framkom vid mötet. Arkivutredningen redovisas i november 2019.

Nedan listas aktiviteter som Föreningensarkivet deltagit i och externa kontakter som arkivet haft under 2018, d v s sådant som inte beskrivs på annat ställe i berättelsen.

- den 17 januari träffade styrelseledamoten Elsa Hallbäck och arkivchefen kulturnämndens arbetsutskott i Kristinehamn för att diskutera verksamhet, ekonomifrågor m m i anslutning till nämndens bidragshandläggning
- den 31 januari gav Annika Eriksson handläggare från Arbetsförmedlingen en inblick i vad Föreningensarkivet jobbar med
- den 7 mars informerades ett 60-tal deltagare vid en träff i Seniorernas Hus anordnad av Kommunala Pensionärsrådet. Kommunarkivet i Karlstad och Föreningensarkivet hade fått inbjudan att prata om respektive verksamhet. Från Föreningensarkivet deltog arkivchefen
- den 5 april deltog Annika Eriksson i en föreningsträff om aktuella frågor ordnad av Karlstads Kultur- och fritidsförvaltning
- den 17 april besöktes Charlottenbergs bibliotek för att följa spåren efter Sofia Spångberg och på så sätt dokumentera kvinnohistoria. Bibliotekspersonalen öppnade upp ett arkivrum med intressant material som visade sig användbart för Jenny Moströms B-uppsats i arkivkunskap
- den 21 september deltog Föreningensarkivet tillsammans med Karlstads kommunarkiv i arrangemanget "Kulturnatta". Vi höll till i Karlstadsrummet. Kommunarkivet hade gjort en populär frågesport som en av programpunkterna
- den 24 oktober besöktes Föreningensarkivet av Matilda Porse, projektanställd av Länsarkivarieföreningen i Sverige för att kartlägga e-arkivläget i landet. Åsa Vålvik, IT-ansvarig på arkivet, tog emot. Torgny Claesson, Forshaga IF, hade tillkallats för att ge en bild av hur digital information hanteras i en förening. Arkivet följer med intresse utredningens resultat.

Utbildning, kursverksamhet

Kurstillfällen för organisationerna som Föreningensarkivet anordnat under året beskrivs under rubriken Medlemmar och medlemskontakter. För övrigt ingår personal från arkivet i lärarteamet på arkivutbildningen vid Karlstads universitet sedan många år. Under våren jobbade personal från arkivet med undervisning och handledning av arkivstudenterna på B-kursen i Arkivkunskap. Arkivchefen handledde två av de ambitiösa studenterna i arbetet med slutuppgifterna för B-nivån. I september började ett femtontal studenter på A-kursen. Under höstterminen undervisade arkivchefen på två av delkurserna. Åsa Vålvik handledde studenterna under det praktiska momentet i november-december. Studenterna tog sina första steg inom praktisk arkivvård genom övningar med våra föreningensarkiv.

Informationer och utbildningstillfällen för studenter och lärarkrafter i historia och svenskämnet redovisas under rubriken Forskarservice i samverkan.

Information, mediakontakter, publicering

Föreningensarkivet fick mycket positiv publicitet då arkivet erhöll *Landstingets folkrörelsestipendium* i oktober. Samtliga medier i länet bevakade och ett antal hemsidor uppmärksammade att arkivet fått utmärkelsen. Vid årsmötet i maj gjorde Värmlandsbygden ett trevligt reportage då idrottslegenden Kicki Johansson gästade Arkivcentrum. I slutet av november och början av december inledde arkivet ett samarbete med journalisten Jonas Brefält, Värmlands Folkblad. Han hade intresserat sig för arkivstudenten Jenny Moströms B-uppsats om dold kvinnohistoria. Samtidigt som Brefält forskade i kvinnoarkiv gjordes också reportage om arkivet inför sjuttioårsjubileet. Publiceringen skedde i januari 2019.

Under 2018 har det lagts en del kraft på att förbättra Föreningensarkivets webbplats www.foreningsarkiv.se. Christer Nord, Illustratech, har som tidigare involverats i detta. Han har bl a fungerat som mentor för Åsa Vålvik. Tanken är att hon ska lära sig behärska programvaran Wordpress. Att någon i den ordinarie arbetsstyrkan ska kunna uppdatera och lägga in aktuella inlägg på sidan är viktigt. Vi har fått flera bevis på att besökare på hemsidan fått inspiration av det som lagts ut. Exempelvis upptäckte den utställningsansvarige för riksdagens rösträttsjubileum i december, det vackra standaret från Föreningen för Kvinnans Politiska Rösträtt (FKPR) i Karlstad, på arkivets webbsida. Och på så sätt fanns Värmland med i demokratins högborg Riksdagen på den stora dagen. Föreningensarkivet finns naturligtvis också med på den gemensamma sidan för Arkivcentrum Värmland. Där framgår öppettider, vad som är på gång ifråga om gemensamma programaktiviteter mm. Sidan är anpassad till de tillgänglighetskrav som Kulturrådet ställer.

När det gäller publicering under året nämns studenten Jenny Moströms uppsatsarbeten på Arkivkunskap B och Historia C under rubriken Demokratijubileum och kvinnohistoria. Jenny skrev dessutom en artikel om hemkonsulents Magda Svensson, Värmlands Hushållningssällskap, som publicerades i *Bergslagshistoria 2018*. I samma årsbok finns arkivchefens artikel om "Kampen för kvinnlig rösträtt i Värmland". Det är viktigt att visa att det finns fantastiskt forskningsmaterial som ligger i våra arkiv och bara väntar på att bli upptäckta och beforskade

Slutord

Föreningensarkivet kan konstatera att Arkivåret 2018 resulterade i flera satsningar för att sprida budskapet att *Arkiven är för alla*. Tillsammans med våra samarbetspartners i Arkivcentrum har vi visat att arkiven innehåller fakta med hög kvalitet. Våra användare kan känna sig trygga. Här tillgängliggörs inte förvanskade källor eller s k alternativa fakta. Arkiven och Värmlands Släktforskarförening lockar gemensamt många besökare till Arkivcentrum. Inte minst genom den väletablerade programverksamheten. Genom att arrangera Släktforskningens Dag, Arkivcentrums 20-årsjubileum i juni, visning i magasinerna i Zakrisdal, Arkivens Dag mm, markeras att arkiven är aktörer att räkna med inom länets kulturarvssektor.

Under 2018 har Föreningensarkivet kunnat lyfta värmländskt källmaterial i ett riksperspektiv. Arkivet har bidragit till att forskningen om demokratiutvecklingen kan ta ytterligare fart. Inte minst genom att spegla kvinnors aktiviteter för att ta plats. Samtidigt ökar antalet studentuppsatser som skrivs med föreningarna i fokus. Föreningensarkivet förvarar arkiv med stor potential och det uppväger i viss mån att arkivet i sig är resurssvagt.

Exporten av detaljförteckningar över värmländska föreningsarkiv till den Nationella Arkivdatabasen (NAD) har intensifierats under året. Över 4 100 föreningsarkiv var sökbara i NAD vid årsskiftet 2018/2019. Det är en starkt bidragande orsak till att det kommer fler och fler forskarförfrågningar och att de långväga frågorna ökar.

Satsningen att nå barn och ungdom har fortsatt. Det är ett viktigt inslag i arkivverksamheten och vi samarbetar med Värmlandsarkiv. Förutom dramatiseringar i autentiska miljöer blev höstlovet detektivvandring en ny favorit. Barnen lärde sig att *i arkiven söker man ledtrådar* till olika frågeställningar och problem *och kommer fram till lösningar*.

Styrelsen är tillfreds med att årets ekonomi uppvisar plusresultat. Det är frukten av en mycket långtgående sparsamhet. Naturligtvis vore det önskvärt att de offentliga bidragen skrevs upp med mer än några få tusenlappar per år. Särskilt statsbidraget som tilldelas via den s k Samverkansmodellen, är på tok för knappt. Den mycket begränsade ekonomin har en hämmande effekt. Särskilt gäller det arkivets möjligheter till utåtriktad, uppsökande verksamhet i länet. Anslagen borde definitivt skrivas upp i takt med prisutvecklingen. Det är ändå en god sak att Föreningarsarkivet går in i sitt sjuttionde verksamhetsår utan röda siffror.

Till sist tackar Föreningarsarkivets styrelse Region Värmland, Karlstads kommun och de övriga femton Värmlandskommunerna för ekonomiskt stöd under 2018. Arkivet tackar också medlemsorganisationerna, samverkansparterna i Arkivcentrum Värmland och Värmlands Släktforskarförening för gott samarbete under året. Styrelsen vill avslutningsvis tacka personalen vars hängivna arbetsinsatser gjort verksamhetsåret så framgångsrikt.

Karlstad i mars 2019

Sten Fransson
ordförande

Åse Gustafsson

Elsa Hallbäck

Elvy Hansson

Lena Hassellund

Viola Jansson

Leif Spännar

/Berith Sande

Medlemsorganisationer i Föreningarsarkivet i Värmland 2018-12-31

Bildningsorganisationer

ABF Värmland
Alsters Folkdanslag
Filmstudion MOWIE
Folkbildarna i Värmland
Folkuniversitetet
Konstfrämjandet i Värmland
Konstföreningen i Ulvsbytrakten KRUT
Manskören Iris, Arvika
Medborgarskolan Värmland Örebro
NBV Värmland
Riksteatern Värmland
Sensus region Mellansverige
Slottsbrons Musikkår och Drill
Studieförbundet Örebro-Värmland
Studieförbundet Bilda Svealand
Studieförbundet Vuxenskolan Värmland
Ulvsby Folkdanslag
Värmlands Försvarsutbildningsförbund
Värmlands Konstförening
Värmlands läns 4H
Värmländska Folkdansringen

Fackföreningar

Byggnads Örebro Värmland
GS avd 11 Värmland/Dal
Handelsanställdas Förbund avd 17
IF Metall Värmland
IF Metall Östra Värmland
Kommunal Västra Svealand
Ledarna
Livsmedelsarbetareförbundet
LO-distriktet Örebro och Värmland
Pappers avd 36 Skoghall
SEKO Post Värmland
SEKO Västra Svealand
Sv Elektrikerförbundet avd 16
Sv Målareförbundet avd 6 Svealand, Sektion 3
Sv Transportarbetareförbundet avd 6
Unionen Värmland
Visions center i Västerås
Värmlands Journalistförening
Värmlands Tandläkareförening

Idrottsföreningar

Bandyförbundet distrikt Mellansverige
Färjestads BK, Karlstad
Karlstad Båtklubb
Karlstad Korpörening
Karlstads Simsällskap
Karlstads Tennisklubb
Mellansvenska Gymnastikförbundet
Orienteringsklubben Tyr
SDF Korpen Värmland
Värmlands Bordtennisförbund

Värmlands Fotbollsförbund
Värmlands Friidrottsförbund
Värmlands Handikappidrottsförbund
Värmlands Idrottsförbund
Värmlands Ishockeyförbund
Värmlands Orienteringsförbund
Värmlands Ridsportförbund
Värmlands Skidförbund
Värmlands Skolidrottsförbund
Värmlands Skyttesportförbund
Västra Svealands Bågskytteförbund
Wermlands Simförening

Nykterhetsorganisationer

IOGT-NTO Logen 1032 Myran, Forshaga
IOGT-NTO Logen 389 Ägir, Karlstad
IOGT-NTO Värmland
MHF Bergslagen
Nykterhetsrörelsens Scoutförbund Värmlands
distrikt
Verdandi Värmland/Dal
Värmlands Blåbandsdistrikt
Värmlands Nykterhetsförbund

Politiska organisationer

Arvika Arbetarekommun
Centerkvinnorna i Värmland
Centern i Filipstad
Centerpartiet i Värmland
Centerpartiets Ungdomsförbund Värmland
Folkpartiet-Liberalerna Värmlands förbund
Miljöpartiet de gröna i Värmland
Moderaterna i Värmland
S-Kvinnor i Värmland
Skoghalls Socialdemokratiska Arbetarekommun
Socialdemokrater för Tro och Solidaritet i Värmland
Socialdemokraterna i Karlstad
Socialdemokraterna i Värmland
SSU Värmland
Torsby Nordvärmlands Arbetarekommun
Unga Örnar Värmland
Vänsterpartiet Värmland
Årjängs Socialdemokratiska Arbetarekommun

Religiösa organisationer

Equmeniakyrkan
Equmeniakyrkan Fagerås
Lövnäskyrkans församling
Tingvallakyrkans församling
Svenska Kyrkans Unga i Karlstads stift

Övriga organisationer

Astma- och Allergiföreningen Värmland
Bergslagens Älghundsklubb
Boda Hembygdsförening

Boliviavännernas Insamlingsstiftelse
 Borgebols Samfällighetsförening
 Brf Brandmästaren, Karlstad
 Brf Felix, Karlstad
 Brf Kyrkbacken, Karlstad
 Brf Lärkängen, Vålberg
 Brf Näcken, Karlstad
 Brf Polketten, Hammarö
 Brf Tjärnheden, Deje
 Brottsförebyggande Centrum i Värmland
 Centrum för Mänskliga Rättigheter i Värmland
 Civilförsvarsförbundet Värmland
 DHR Värmlands distrikt
 Forshaga Folkets Hus
 Forshaga Hembygdsförening
 Forshaga Röda Korskrets
 Frykeruds Hembygdsförening
 Föreningen Grums Hembygdsarkiv
 Föreningen Hagfors Munkfors HjärtLung
 Föreningen HjärtLung Karlstad
 Föreningen Karlstad Lever
 Föreningen Norden i Arvika
 Föreningen Norden i Hagfors
 Föreningen Norden i Kristinehamn
 Föreningen Norden Värmlands distrikt
 Föreningen Rörelsehindrade Barn och Ungdomar
 Värmland
 Föreningen Värmlandslitteratur
 Föreningen Värmländsk Kultur
 Grava Hembygdsförening
 Hammarö Hembygdsförening
 Handikappförbunden Värmland
 Handikappföreningarna Karlstad
 Hembygdsföreningen Köla Stämma
 Hushållningssällskapet Värmland
 Hyresgästföreningen Region Mitt
 Hörselskadades Förening i Karlstad m o
 Hörselskadades Riksförbund Värmlandsdistriktet
 ILCO Värmland
 Jägareförbundet Värmland
 Karlstads Dövas Förening
 Karlstads Koloniträdgårdsförening
 Karlstads Rotaryklubb
 Klarälvens Vattenvårdsförbund
 LRF Värmland
 Länsföreningen Värmland HjärtLung
 Läns hemslöjdsföreningen i Värmland
 Majblommeföreningen i Karlstad
 Mellansveriges Folkets Hus och Parkregion
 Nors Hembygdsförening
 NTF Värmland
 Nyeds Hembygdsförening
 Odd Fellowinstitutionernas i Karlstad gemensamma
 Ekonomiskott
 Polisens Veteranklubb i Värmland
 PRO Forshaga
 PRO Hagfors
 PRO Handels
 PRO Karlstad Samorganisation
 PRO Karlstad Västra
 PRO Kronoparken, Karlstad
 PRO Värmland
 RSMH Kalstasola
 Rädda Barnen Värmlands distrikt
 Röda Korset Region Mellan
 Skoghalls Folketshusförening upa
 SPF Solstad Karlstad
 SPF Värmlands distrikt
 Stiftelsen Erlandergården i Ransäter
 Stiftelsen Kulturmiljöfond Värmland
 Stiftelsen Rattsjös Skogsvårdsfond
 Stora Kils Hembygdsförening
 Svenska Livräddningssällskapet SLS Värmland
 Svenska Rasfjäderfäförbundet
 Svenska Taxklubben
 Synskadades Riksförbund SRF Värmland
 Villaägarna i Hammarö
 Vågmästarens Samfällighetsförening, Karlstad
 Värmlands Hembygdsförbund
 Värmlands Idrottshistoriska Sällskap
 Värmlands Kennelklubb
 Värmlands läns Diabetesförening
 Värmlands läns Kalkningsförbund
 Värmlands Släktforskarförening
 Värmländska Akademien
 Värmländska Provinsiallogen
 Väse Hembygdsförening

Föreningsarkivet i Värmland

873200-0362

Räkenskapsår: 18-01-01 - 18-12-31

Resultatenhet: Hela föreningen

Period: 18-01-01 - 18-12-31

Resultatrapport

Preliminär

Sida: 1(2)

Utskrivet: 19-03-19

17:30

Senaste vermr: 328

	Perioden	Ackumulerat
Rörelsens intäkter mm		
Nettoomsättning		
3110 Leveransavgifter	13 497,00	13 497,00
3120 Serviceavgifter	436 203,00	436 203,00
3130 Medlemskonsultation/Utbildning	7 350,00	7 350,00
3610 Medlemsavgifter 1	128 450,00	128 450,00
3611 Medlemsavgifter 2	29 200,00	29 200,00
3612 Övriga intäkter	14 780,00	14 780,00
3680 Öresutjämning	-19,00	-19,00
3708 Region Värmland hyresbidrag	375 996,00	375 996,00
3710 Region Värmland bidrag	446 004,00	446 004,00
3711 Karlstads kommun bidrag	249 000,00	249 000,00
3712 Karlstads kommun hyresbidrag	138 900,00	138 900,00
3713 Årjängs kommun	4 974,00	4 974,00
3714 Arvika kommun	13 030,00	13 030,00
3715 Kristinehamns kommun	12 318,00	12 318,00
3716 Forshaga kommun	5 754,00	5 754,00
3717 Grums kommun	4 505,00	4 505,00
3718 Hammarö kommun	8 000,00	8 000,00
3719 Hagfors kommun	5 891,00	5 891,00
3720 Statsbidrag	312 000,00	312 000,00
3721 Kils kommun	5 955,00	5 955,00
3722 Torsby kommun bidrag	5 945,00	5 945,00
3724 Säffle kommun	7 863,00	7 863,00
3725 Munkfors kommun	1 881,00	1 881,00
3727 Sunne kommun	6 665,00	6 665,00
3728 Filipstads kommun	5 391,00	5 391,00
3729 Eda kommun	4 309,00	4 309,00
3730 Storfors kommun	2 061,00	2 061,00
3731 Arbetsförmedlingen	178 990,00	178 990,00
S:a Nettoomsättning	2 424 893,00	2 424 893,00
Övriga rörelseintäkter		
3989 Övriga bidrag	1 600,00	1 600,00
S:a Övriga rörelseintäkter	1 600,00	1 600,00
S:a Rörelseintäkter mm	2 426 493,00	2 426 493,00
Rörelsens kostnader		
Råvaror och förnödenheter mm		
4010 Arkivkartonger/aktomslag	-166,00	-166,00
S:a Råvaror och förnödenheter mm	-166,00	-166,00
Bruttovinst	2 426 327,00	2 426 327,00
Övriga externa kostnader		
5010 Hyra Karlstads kommun	-3 000,00	-3 000,00
5011 Hyra Region Värmland	-544 000,00	-544 000,00
5090 Bevakning Arkivcentrum	-7 889,50	-7 889,50
5411 Förbrukningsmaterial	-106,00	-106,00
5800 Resekostnad kurs/konf/utbildning	-730,00	-730,00
5930 Reklam	-6 240,00	-6 240,00
6110 Kontorsmaterial	-5 606,93	-5 606,93
6211 Telefonkostnad	-12 291,00	-12 291,00
6230 Datakommunikation	-9 746,25	-9 746,25
6250 Porto	-6 344,00	-6 344,00
6310 Företagsförsäkringar	-4 915,00	-4 915,00
6390 Övr kostnader	-11 494,00	-11 494,00
6400 Köp av tjänst	-16 031,00	-16 031,00
6410 Styrelsearvoden	-1 000,00	-1 000,00
6491 Postbox	-2 937,50	-2 937,50
6540 Datatjänster	-18 540,00	-18 540,00
6570 Bankkostnader	-5 149,50	-5 149,50
6970 Tidningar och facklitteratur	-595,00	-595,00
6971 Möteskostnader	-3 054,00	-3 054,00
6981 Föreningsavgifter	-2 350,00	-2 350,00

Föreningsarkivet i Värmland

873200-0362

Räkenskapsår: 18-01-01 - 18-12-31

Resultatenhet: Hela föreningen

Period: 18-01-01 - 18-12-31

Resultatrapport

Preliminär

Sida: 2(2)

Utskrivet: 19-03-19

17:30

Senaste vermr: 328

		Perioden	Akkumulerat
6994	Arkivens dag	-2 404,50	-2 404,50
S:a Övriga externa kostnader		-664 424,18	-664 424,18
Personalkostnader			
7010	Löner	-1 089 135,96	-1 089 135,96
7012	Sjuklön	-10 585,20	-10 585,20
7013	Semesterersättning	-171 905,14	-171 905,14
7331	Bilersättning skattefri	-4 479,26	-4 479,26
7332	Bilersättning skattepliktig	-1 873,44	-1 873,44
7390	Resekostnadsersättning	-2 048,00	-2 048,00
7391	Parkeringskostnad	-62,00	-62,00
7411	Collectum	-65 037,00	-65 037,00
7510	Sociala avgifter	-321 306,00	-321 306,00
7570	Arbetsmarknadsförsäkring Fora	-4 887,00	-4 887,00
7600	Övriga personalkostnader	-4 575,00	-4 575,00
7601	Löneskatt	-15 399,00	-15 399,00
7602	Personaltutveckling	-2 967,00	-2 967,00
S:a Personalkostnader		-1 694 260,00	-1 694 260,00
S:a Rörelsens kostnader inkl råvaror mm		-2 358 850,18	-2 358 850,18
Rörelseresultat före avskrivningar		67 642,82	67 642,82
Rörelseresultat efter avskrivningar		67 642,82	67 642,82
Rörelseresultat före finansiella intäkter och kostnader		67 642,82	67 642,82
Resultat från finansiella investeringar			
Räntekostnader och liknande resultatposter			
8400	Räntekostnader	-1 117,00	-1 117,00
S:a Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 117,00	-1 117,00
S:a Resultat från finansiella investeringar		-1 117,00	-1 117,00
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		66 525,82	66 525,82
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		66 525,82	66 525,82
Resultat före skatt		66 525,82	66 525,82
Beräknat resultat		66 525,82	66 525,82

Föreningsarkivet i Värmland

873200-0362

Räkenskapsår: 18-01-01 - 18-12-31

Resultatenhet: Hela föreningen

Period: 18-01-01 - 18-12-31

Balansrapport

Preliminär

Sida: 1(1)

Utskrivet: 19-03-19

17:29

Senaste vermr: 328

	Ing balans	Period	Utg balans
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Fordringar			
1510 Kundfordringar	2 450,00	-1 900,00	550,00
1520 Bidragsfordringar	16 121,00	-1 425,00	14 696,00
1700 Förutbetalda kostnader	2 346,00	6 400,00	8 746,00
S:a Fordringar	20 917,00	3 075,00	23 992,00
Kassa och bank			
1910 Kassa	1 143,00	142,00	1 285,00
1920 PlusGiro	571 035,82	109 840,82	680 876,64
1930 Företagskonto	100 000,00	0,00	100 000,00
1960 KF-konto	306,17	0,00	306,17
S:a Kassa och bank	672 484,99	109 982,82	782 467,81
S:a Omsättningstillgångar	693 401,99	113 057,82	806 459,81
S:A TILLGÅNGAR	693 401,99	113 057,82	806 459,81
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
2010 Eget kapital	-16 151,26	-22 786,73	-38 937,99
2019 Redovisat resultat	-22 786,73	22 786,73	0,00
S:a Eget kapital	-38 937,99	0,00	-38 937,99
Avsättningar			
2290 Avsatta medel	-74 985,00	-50 000,00	-124 985,00
2291 Projekt Communicare	-107 000,00	20 250,00	-86 750,00
S:a Avsättningar	-181 985,00	-29 750,00	-211 735,00
Långfristiga skulder			
2330 Checkkredit Nordea	-100 000,00	0,00	-100 000,00
S:a Långfristiga skulder	-100 000,00	0,00	-100 000,00
Kortfristiga skulder			
2440 Leverantörsskulder	-290 014,00	-13 696,00	-303 710,00
2510 Löneskatt	-21 405,00	-4 516,00	-25 921,00
2710 Personalens källskatt	-27 109,00	314,00	-26 795,00
2890 Övr kortfri skulder	-300,00	300,00	0,00
2920 Upplupna semlöner	-5 532,00	620,00	-4 912,00
2940 Upplupna sociala avgifter	-28 119,00	196,00	-27 923,00
S:a Kortfristiga skulder	-372 479,00	-16 782,00	-389 261,00
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	-693 401,99	-46 532,00	-739 933,99
BERÄKNAT RESULTAT***	0,00	66 525,82	66 525,82

Statistik 2014 - 2018**Besök, leveranser, forskarärenden och utlån mm**

	2014	2015	2016	2017	2018
Mottagna leveranser	121	93	105	76	93
Mottagna arkivbildare	344	287	201	128	147
Mottagna hyllmeter	125,4	92,33	130,5	52,51	52,34
Mottagna volymer	2306	3143	2411	918	1197
Återtagna arkivbildare	2	2	1	2	19
Nya förteckningar	47	97	112	132	107
Kompletterade förteckningar	62	68	104	137	79
Antal nya förtecknade volymer	710	824	1233	1296	1124
Förtecknade hyllmeter	31,75	33,02	47,64	47,95	41,46
Registrerade besök i forskarsal*	3216	4188	3034	2653	2296
Registrerade besök i huset*					22379
Framtagna volymer till forskarsal	696	847	593	557	678
Framtagna volymer för externlån	6	21	36	55	19
Handlagda ärenden	396	359	435	339	361
Nya och kompletterade arkiv på NAD (totalt antal på NAD)		543	539 (1082)	2250 (3332)	772 (4104)

*Gemensamt för Arkivcentrum Värmland

Typfördelning av förtecknade arkiv hos Föreningsarkivet i Värmland år 2018

Bildningsorganisationer	357
Fackliga organisationer	1464
Idrottsföreningar	378
Nykterhetsföreningar	759
Politiska föreningar	759
Religiösa föreningar	762
Övriga ideella föreningar	1360
Person- och släktarkiv, samlingar	153
Summa	5992

Revisionsberättelse

Till årsmötet för Föreningsarkivet i Värmland
org nr 873200-0362

Vi har utfört revision av årsbokslutet för Föreningsarkivet i Värmland för år 2018.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsbokslutet upprättas och att det ger en rättvisande bild enligt bokföringslagen, styrelsen har också ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen.

Revisorns ansvar

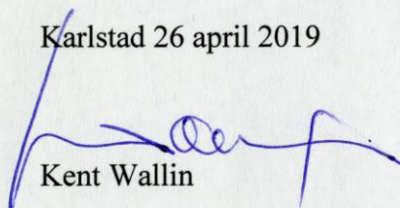
Vårt ansvar är att med rimlig grad av säkerhet uttala att årsbokslutet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Vi har utfört revisionen i enligt god revisionssed. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att vi med rimlig grad av säkerhet kan försäkra oss om att årsbokslutet inte innehåller väsentliga felaktigheter.

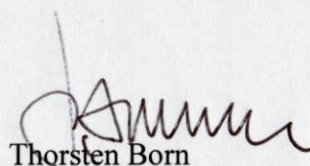
Utöver revision av årsbokslutet har vi även granskat styrelsens förvaltning för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har handlat i strid med föreningens stadgar.

Vi tillstyrker att

- årsmötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen,
- behandlar årets resultat enligt förslaget i verksamhetsberättelsen och
- beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Karlstad 26 april 2019

Kent Wallin

Thorsten Born